

Izhaja

vsak četrtek (po potrebi tudi večkrat) z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošljajo uredništvu lista »Mir«, Velikovec, Koroško.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankirani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev.

Velja

za celo leto . . . . . K 20—
» pol leta . . . . . » 11—
» četrt » . . . . . » 6—
» 1 mesec . . . . . » 2—
za inozemstvo primeroma več.
Naročnina se plačuje vnaprej.

Za oglasila se plačuje po 40 v, med besedilom po 80 v za 1 cm² vsakokrat, minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 60 v, za parte, zahvale in izjave po 80 v za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 20 v za besedo; debelo tiskano 40 v vsakokrat; minimum 4 K.

Za izvestilo pri upravništvu 2 K posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov: Upravištvo lista »Mir«, Prevalje, Koroško.

Leto XXXIX.

Prevalje, 13. maja 1920.

Št. 21

Možje in žene, fantje in dekleta!

Važen čas glasovanja se bliža. Pridno poročajte svojemu staremu znancu »Miru«! Spravite ga v vsako slovensko hišo! Zahtevajte ga v gostilnah, zahtevajte ga v trgovinah! Kdor hoče naš denar, mora imeti tudi naš list! Denar pošljite upravništvu »Mira« v Prevalje. Pristavite, ali je nov ali star naročnik.

Vodja celovških socialdemokratov

Florijan Gröger

napada upravo v coni A in obljubljuje pravičnost.

Kakor poroča »Arbeiterwille« z dne 23. apr. 1920, je znani celovski internacionalni socialdemokrat Florijan Gröger v narodnem zboru avstr. republike dne 21. aprila 1920 na zvit način hujskal zoper našo upravo v pasu A.

Celovskim mednarodnim socialistom, ktere smo zmiraj poznali kot nemško-nacionalne prenapetneže, ne zamerimo, saj smo jih opazovali v Celovcu, kjer so stali v najožjem stiku s Šumijem, Lemišem in Laknerjem. Ne zamerimo jim, da stojé na strani svojega lastnega nemškega naroda, ki leži danes sovražen od celega sveta na tleh. S tem storijo samo svojo narodno dolžnost. Stavili bi te celovške mednarodne socialiste, ki so prenapolnjeni nemškega duha, samo našim socialistom v posnemo, pa žal zaman.

Poslušajmo torej Grögerja!

V pasu A se je prebivalstvu, seveda nemškemu, slabo godilo. Pozabil je bil samo povedati, da se človeku, ki se je ravnal, kakor se spodobi, sploh niti enega lasu ni skrivilo. Naša uprava si šteje v čast, da dela nasproti vsakemu po postavi in naredbi, veljavni v kraljestvu SHS. Tako je delala in tako bo delala tudi v bodoče.

Nadalje pravi Gröger, če se bo vršilo ljudsko glasovanje pod antantno kontrolo, da bo gotovo izpadlo v prid Nem. Avstrije. Od koroškega deželnega ferbezarja dr. Lemiša pa dol do zadnjega roparskega folksverovca čivkajo vsi nemški vrabci eno in isto pesem: »Čisto gvišno bomo mi zmagali, imamo večino, antanta simpatizira z nami itd.« Ti gospodje so takšni, kakor papiga pri Žibertu v Celovcu, ki vedno kliče: papagaj, papagaj. — Dejstvo je, da Nemci sami ne verjamejo, kar govorijo, agitirajo in grozijo našim ljudem samo zato, ker so za ta ničvredni posel plačani! Dejstvo je, da je skoraj vsak nemški hujšak za N. Avstrijo plačan nemški agitator.

Če Gröger nadalje zahteva, da se naj glasuje brez vsakega pritiska, se mi z njim popolnoma strinjamo. Če se bo to zgodilo, potem bo Gröger strmél, koliko glasov bomo mi dobili in koliko Nemci in takrat bo za Celovec prišel usodepolni dan, da se bo tudi on odločil, da bo glasoval za Jugoslavijo. Gospod Gröger ne more prikrivati, da je pretežna večina (to je 90%) v pasu A slovenskega pokolenja, torej on kot mednarodni socialist ne more drugače kot priznati, da je pas A po človeški in božji pravici »jugoslovanski«. Če je nekaj delavstva organiziranega iz pasa A v Celovcu, je s tem samo dokazano, da so se slovenski socialisti za svoje sobrate na Koroškem premalo pobrigali in pričakujemo, da se bodo v bodoče naši delavci socialisti organizirali tam, kamor spadajo po krvi.

Gröger tudi obljubljuje, da bodo v slučaju, če izpade glasovanje v prid Nemške Avstrije, skrbeli za narodne pravice slovenskega ljudstva na Koroškem — socialisti. (!) Vprašamo Vas, g. Gröger, zakaj pa tega doslej niste storili? Zakaj pa se niste zavzeli za naše slovensko ljudstvo, ko so folksverovci (med našim ljudstvom imenovani folksravbarji) klali, ropali, morili in kradli po

pasu A? Dosti časa ste imeli, da bi se pobrigali za naše ljudstvo, pa tega niste storili in vemo, da tudi v bodočnosti tega nikdar ne boste storili.

Zategadelj tudi Vašim zapeljivim besedam nič ne verjamemo. — Glasovali bomo za Jugoslavijo, kjer je kmet sam svoj gospodar, kjer ni rekvizicij, kjer ne voha žandar po shrambah in kaščah, po jajcih, po moki, špehu in mesu in kjer tudi vsak delavec lahko zasluži toliko, da nasiti sebe in svojo družino, medtem ko vlada v Nem. Avstriji glad in škripanje z zobmi.

Nemške grožnje in strahovanje.

Propaganda Nemcev in nemčurjev, to so namreč Slovenci, vendar dajčgesint, po listih »Landmannschaft« pd. »Lausmannschaft« ali »Celovška gnojnica«, in »Koroško Korošcem« pd. »Oslovska trompeta«, nima tistega uspeha, kakor so naši nasprotniki pričakovali. Navzlic nemški hujškariji raste število naših v takšni meri, da smemo biti zadovoljni, če bi tudi moglo biti v nekaterih obmejnih občinah boljše. Danes je naš položaj tako ugoden, kakor ga nikdar nismo pričakovali.

Spoznavši, da ta čin nemške hujškarije ne pelje do cilja, so Nemci in nemčurji začeli na drug način politično delovati. Kar se jim ni posrečilo po »Lausmanšaft« in »Oslovski trompeti«, hočejo doseči s terorjem, to se pravi s tem, da strašijo in plašijo naše ljudstvo na različne načine. Ta čin nemške propagande se kaže posebno v velikovškem sodnem okraju, ki leži severno od Drave in kjer edino še imajo Nemci in nemčurji upanje, da bodo dobili večje število glasov. Resnica pa je, da bomo mi tudi tukaj dobili najmanj ravno toliko, bržkone pa še precej več glasov, kakor nasprotniki.

Kako delajo Nemci in nemškutarji?

Na Rudi in v Velikovcu pošiljajo grozilna pisma, v Tinjah plašijo naše ljudstvo z ročnimi granatami, v Važenbergu pošiljajo odličnim našim pristašem pisma, v katerih grozijo z ubojem, v Grabštanju kakor tudi drugod pretijo, da bo moral vsak, kdor glasuje za Jugoslavijo, zapustiti domačo zemljo itd.

Večinoma so udeleženi teh nesramnih zločinskih dejanj vrnivši se folksverovci, po 10 mesečni izobrazbi v Nemški Avstriji na pol podivjani pobiči, katere imenuje naše ljudstvo radi grozodejstev lanskega leta — folksravbarje.

Kaj pa mi?

Treba je ohraniti napram tem grožnjam in temu strahovanju mirno kri, ker smo prepričani, da tudi ta zadnji način nemške propagande za Nemce ne bo prinesel zaželjenega sadu. Naša uprava ima moči dovolj, da varuje osebno svobodo in premoženje vsakega posameznika. Kdor to upošteva, se mora nemškim grožnjam samo smejeti. Vsak, ki zna za slučaj, da delajo nasprotniki svojo politiko z grožnjami in strahovanjem, naj ga naznani najbližji žandarski postaji ali pa na politično oblast.

Vajeti v pasu A imamo mi v rokah in skrbeli bomo za to, da bo vsak, ki hoče z nasilstvom delati v prid avstrijske republike, dobil zaslužen kazni; skrbeli bomo pa tudi, da bo antantna misija obveščena o političnem delovanju plačanih nemških agitatorjev.

O devizah, valutah in o borznem poročilu.

— Z. — Marsikateremu tnje besede po vsebini, morda nobenemu po imenu, za vsakega pa velike važnosti, kajti »Deviza London ali Pariz je visoka« pomeni, da je blago, katero dobivamo iz Anglije in Francije, drago.

In koga bi ne zanimalo o teh drugače groznih suhoparnih stvareh nekaj slišati?

I. Deviza.

Trgovec A na Dunaju kupi žito ali živino v Zagrebu. Kako plača ta trgovec A svojo blago zagrebškemu trgovcu B? Z denarjem? Ne! Ampak zagrebški trgovec izda na dunajskega trgovca menico, v kateri stoji, da mora dunajski trgovec po gotovem času — navadno po treh mesecih — plačati navedeno vsoto za prejeto blago.

Primer a take menice:

Zagreb, 1. IV. 1920.

»Po treh mesecih plačate (dunajski trgovec A, ki je prejel blago) na to menico g. Ivanu Bratkoviču (zagrebškemu trgovcu B, ki je prodal blago) vsoto: kron jugosl. — pet tisoč.«

Dunajski trgovec A mora to menico plačati v Zagrebu, v tujini; menica, katero se glasi na tujino — v našem slučaju na Zagreb — imenujemo **devizo**. Potemtakem deviza nič ni drugega nego navadna menica, ki se glasi na tujino.

In kaj je menica? Menica je dolžno pismo posebnega značaja; kdor je dolžan na podlagi menice, mora takoj na določen dan plačati in sodnija ne vpraša zakaj in kako. Menico podpisati, je nevarna stvar. V navadnem prometu rabimo dolžna pisma — trgovci med seboj rabijo menice.

Toda vrnimo se spet k devizi!

Vzemimo drug slučaj!

Zagrebški trgovec C naroči pri dunajškemu trgovcu D za pet tisoč nem. avstr. kron industrijskega blaga. Kaj se zgodi? Dunajski trgovec D izda na zagrebškega trgovca C menico na pet tisoč kron. In ker je pa ta menica za zagrebškega trgovca na Dunaju, t. j. v tujini izterljiva — imenujemo jo spet devizo.

Imamo torej dva zagrebška trgovca B in C in dva dunajska trgovca A in D: Dunajski trgovec A je dolžan zagrebškemu trgovcu B in narobe zagrebški trgovec C je dolžan dunajškemu trgovcu D.

Zdaj je lahko, da dunajski trgovec A, ki je dolžan, kupi devizo od dunajskega trgovca D, ki ima dobiti denar in narobe zagrebški trgovec B proda svojo devizo zagrebškemu trgovcu C, ki je dolžan.

In blago, ki je šlo iz Zagreba na Dunaj in narobe iz Dunaja v Zagreb, je plačano, ne da bi se rabil denar, ampak samo devize.

Marsikdo poreče, kako se pa ravno najdeti taka dva trgovca, od katerih je eden ravno pet tisoč kron dolžan in drugi ima ravno pet tisoč kron dobiti, kakor v našem slučaju.

To bi bilo težko!

Zaradi tega kupujejo devize velike banke in jih vržejo na borzo, kjer se z njimi kupčuje kakor z drugim navadnim blagom. Na dunajski borzi dobimo devize, ki se glasijo na Zagreb in narobe na zagrebški borzi devize, ki se glasijo na Dunaj. Če je na dunajski borzi veliko deviz na Zagreb, so po ceni, če jih je malo, so drage. Veliko jih bo, če so zagrebški trgovci rabili veliko blaga iz Dunaja in je potemtakem veliko dunajskih trgovcev izdalo menice in narobe.

Na praktični primeri bomo to razumeli: Avstrija rabi veliko živeža iz Jugoslavije. Zaradi tega morajo avstrijski trgovci, ki naročujejo ta živež, podpisati veliko deviz ter jih poslati jugoslovanskim trgovcem, kateri jih prodajajo na zagrebški borzi. Na zagrebški borzi je potem takem veliko deviz z Dunaja. Mi Jugoslovani jih pa ne rabimo toliko, ker ne naročujemo toliko industrijskega blaga iz Avstrije.

Nasprotno pa je na dunajski borzi veliko pomankanje deviz z Zagreba in ne smemo se čuditi, če je deviza za Zagreb na Dunaju draga.

Deviza Zagreb je bila na pr. na dunajski borzi 31. marca 1920 144—160! (Glej »Neue Freie Presse« z dne 1. aprila 1920, str. 9.)

Kaj se to pravi? Dunajski trgovec, kateri je

Znano je, da je bila deviza Zagreb na Dunaju že dražja, na pr. koncem januarja čez 200. Deviza Dunaj je bila na pr. na zagrebški borzi istega datuma kakor na Dunaju 65—66! (Glej „Riječ Srba-Hrvata-Slovenca“ z dne 31. III. 1920, stran 7.)

Ponovimo: Jugoslovanski trgovec, kateri je naročil iz Avstrije za 100 nem. avstr. kron blaga, je moral plačati za to blago 65—66 jug. kron.

(Se nadaljuje.)

Glasovanje.

Nemška propaganda.

Celovski Nemci si prizadevajo, da bi raztrosili laži med našim slovenskim prebivalstvom. Poslužujejo se vseh sredstev. Po zapnikih so poslali sedaj glasovnice čez demarkacijsko črto in hočejo izvesti nekako poskusno glasovanje. Farbajo ljudstvo, da bomo morali Jugoslavlani izročiti Nemcem upravo, če dobijo pri poskusnem glasovanju najmanj 61% glasov. To je seveda le pobožna želja Nemcev, kajti mirovna pogodba se ne da ovreči. To pa smo pojasnili že v „Miru“. Krajevni narodni odbori — poučite ljudstvo! Uprava bo pa gotovo storila svojo dolžnost.

Za 100% je sedaj v coni B vse ceneje kot pri nas, tako govore sedaj razni podkupljeni nemčurji pri nas in nevedne duševne revice se čudijo, verujejo in pravijo: Oh, kako mora biti tam lahko živeti! — Ljudje božji, kaj ste vsled dolgotrajne vojske res že tako lahkoverni postali, da vsak „štrauf“ verjamete? Ali ne vidite, da je vas nekdo prav pošteno „potegnil“? Kajti za 100% ceneje se pravi — zastoj! Seveda take šale so namenjene le za tiste, ki ne znajo samostojno misliti in so navajeni, da vse verujejo, kar pride iz vsevednih nemških ust. Malo pomisliti je treba, pa se takoj vidi lažnivost takih poročil.

Iz cone B.

Celovec. Kmetje v celovski okolici so že februarja meseca pri „Sandwirtu“ sklenili, da morajo podražiti mleko. Prosili so za to koroško deželno vlado. Do sedaj pa ta na vlogo ni odgovorila. Vsled tega od 1. maja ne oddajajo več mleka. V nedeljo dne 2. maja so oddali komaj 76 litrov mleka, ki še za dojenčke ne zadostuje, kaj še le, da bi ga dobili bolniki. — Zlatar Wagenpfeil je skočil pri Gorici (Loreto) v Vrbsko jezero in je utonil. Zaprlji so mu bili trgovino.

Politični pregled.

Jugoslavija.

Pariški delegat dr. Vesnić, ki se sedaj muči v Belem gradu, si prizadeva, da bi sestavil koncentracijsko vlado. Razpoloženje za njo je sedaj boljše. — Za izvoz žita se bo osnovala velika zadruga. Poslanec dr. Hohnjec je v interpelaciji zahteval, da se ne sme izrabljati v špekulativne svrhe. — Jadransko vprašanje se bo baje kmalu rešilo. — Slovenski dnevniki so se začeli zanimati za Koroško. Pozivljejo, da naj napravljajo iz Ljubljane izlete na Vrbsko jezero. Na Vrbsko jezero bo vozil do Vetrinja ob nedeljah poseben turistovski vlak.

Dnevne vesti.

Manifestacijski shod se vrši na praznik Vnebohoda, dne 13. maja 1920 v Pliberku na Krekovem trgu, na katerem naj pokaže prebivalstvo Podjune našim nasprotnikom ljubezen do slovenske domovine ter protestira proti nesramnemu postopanju nemčurjev. Vse, kar čuti slovensko, naj se ndeleži shoda, naj pokaže svojo moč!

Koroška Korošcem! Dve tretjini delnic „Alpine Montangesellschaft“, h kateri spadata tudi Hüttenberg in Lölling, so pokupili Lahi. — V Beljaku so Lahi kupili veliki „Parkhotel“. — V Celovcu so Lahi kupili hotel Grömmner. Nemška Koroška Lahom, slovenska Koroška pa noče služiti tujemu kapitalu, zato bo vsa glasovala za Jugoslavijo.

Angerer in drugovi so pozimi poklicali v Celovec nemško-avstrijskega prometnega ministra in raztrobili v svet, da bodo gradili vzhodno železnico čez Velikovec—Grebini. Naj jo gradijo, če bo naša država gradnjo dovolila. Delnice pa bomo pokupili mi Jugoslavlani. Kako pa je z vzhodno železnico, to smo pojasnili v zadnjem članku „Koroška Korošcem“.

Velikovec. Franjo Šetina, višji evidenčni geometer v Velikovcu, je po naredbi gosp. finančnega ministra imenovan za višjega evidenčnega geometra v VII. činovnem razredu extra

statum. Mijo Fojt, davčni asistent pri davčnem okrajnem oblastvu v Velikovcu, je premeščen k davčnemu okrajn. oblastvu in Ljutomeru.

Zaupniki nemške propagande so: Za Rudo: Katnig, za Vobre: Napetschnig, za Velikovec: Gressl, za Železno Kaplo: Rot. Te gospode si bomo še natančneje ogledali!

Jugoslovanski državni uradnik hajla. Poslovilnega večera g. Šalamona v Pliberku, kjer so se bratili Nemci, nemčurji in socialisti, se je udeležil tudi uradnik tukajšnje finančne straže komunistični agitator Valetič. Ali spada tak uradnik, ki se brati z Nemci, v plebiscitno cono?

V Pliberku na trgu za časa železničarskega štrajka: Dva nemčurja: „Ti a s' čuy; cug že spet vozi.“ „Štk — o — naš up spet šou po vodi...“

Ruda. (Shod.) Na binško nedeljo priredi izobraževalno društvo društven shod pri Faštelnu ob 3. uri popoldne. Na sporedu je več govoren in dve igri. K obilni udeležbi vabi odbor.

Dopisi.

Velikovški okraj.

v Pokrče. (Žrtev tihotapstva) je postal hlapec Filip Fürholzer iz Ličjevasi. Onkraj Krke je imel mater in brata, kterima je hotel v hudi stiski vsled pomanjkanja živil pomagati. Dne 22. aprila je s polnim, težkim nahrbtnikom hotel skozi Krko, pa mu spodrsne, padé v vodo in utone. Pripeljali so ga v Ličjovas, kjer je bil dan navrh pogreb ponesrečenca. Pač žalosten pogreb in to tembolj, ker je bil rajni tih, priden in zvest hlapec, kakor jih je malo. Naj bi bil vsem tihotapcem v resen opomin, „da je življenje več ko jed in telo več ko obleka“. Našim zaslepljencem pa naj bi vendar že enkrat odprlo oči, da neznosna beda v Nemški Avstriji tira nedolžne žrtve v obup in zgodnjo smrt.

v Pliberk. Oblasti opozarjamo, da so vpljali tudi pri nas (sicer samo v zgladovani Nemški Avstriji znani) „Rucksackverkehr per Rad“ gg. Rom, Ankele in Šelander. O vsebini teh polnih nahrbtnikov ni nobenega dvoma! Pošta iz „blazene“ Avstrije!

v Nončja vas pri Pliberku. G. Pavlič pridno napreduje v svoji agitacijski iznajdljivosti za „spufano“ Nemško Avstrijo. Sedaj si je naenkrat izmislil, da bo zidal „elektrarno“ v Nončji vasi in da če njega ne bo, ne bo v Nončji vasi električne luči. Tako farba ljudi! Kmetje, ali se še spominjate, kako so v tistih časih, ko so bile razmere za stavljenje elektrike še ugodne, ravno Pavlič in njegovi bratci v Pliberku odvrnili iz Bistrice ponujeno jim električno razsvetljava s „premodrim“ sklepom: „Wir brauchen kein windisches Licht!“ Slovenske svetlobe ne potrebujemo! Tako so skrbeli za Vas tedaj, ko so sedeli pri avstrijskih koritih. Sedaj pa — glejte jih — Jugoslavija je kriva, da ni luči, pravijo. Nončjevaščani! Zavedajte se, da bodo jugoslovanski inženirji Vam prej napeljali elektriko, kakor Pavličeve špekulacije in farbarije.

v Pliberk. Eberweina, posestnika v Pliberku, ki je kot strogi „Getreiderekvizitor“ med kmečkim ljudstvom dobro znan in ki ima črno vest zaradi roparskega hujskanja nemških vojakov na pliberške Slovence, so prepeljali v Maribor. Upajmo, da ga roka pravice trdo prime. — G. Šalamon, socialist Hlebetz in Schipeg, ki sta, kakor trdita, „geborener Slovane, deutschgesinnt, aber international“ — so za Eberweina seveda intervenirali.

v Pliberk. (Komunist Šalamon se brati z dr. Herbstom!) Pliberški Nemci oz. nemškutarji so priredili v nedeljo dne 2. t. m. v gostilni pri Niemcu vodji tukajšnjih komunistov K. Šalamonu poslovilni večer. G. Šalamon zapusti službo pri tukajšnji finančni straži in prevzame tajništvo soc. dem. stranke v Mežiški dolini. Ko je g. Šalamon prišel v Pliberk, se je delal velikega Slovence in obljubljal, da bo vplival na socialiste, da bodo glasovali za Jugoslavijo. Plakate, katere je pustil tedaj nabiti, so bili samo pesek v oči! Za plebiscit se ni brigal, ampak se kot državni uradnik bratil z Nemci. Zlobni, strupeni in lažnivi članki v „Napreju“ izvirajo gotovo od tega gospoda, ker kdo drugi izmed pliberških socialistov ni zmožen člankov pisati. Grdo je začel napadati pliberške Slovence in zagovarjati „nedolžne“ roparske folksverovce in verižnike a là Ankele, da bi se prikupil Nemcem in nemčurjem. — In višek te pobratimije Nemcev, nemškutarjev in komunistov je bil omenjeni poslovilni večer. V napitnici se je dr. Herbst zahvalil g. Šalamonu za vse, kar je storil za pliberške Nemce in nemškutarje, prosil ga nadaljne pomoči in z navdušenim „Heil“ sta trčila — brata! G. Šalamon je obljubil, da bo tudi še nadalje prihajal v Pliberk in podpiral Nemce in nemčurje. „Mi ne poznamo narodnosti!“ je dejal. Resnico ste povedali g. Šalamon! Da v

svojem srcu ne čutite narodno, o tem smo Slovenci popolnoma prepričani. Vaša dejanja govore. A vprašali bi Vas, zakaj svojih agentov, folksverovcev itd., ne vzgajate boljše, da ne bodo napadali Slovence v Pliberku, če pojejo slovenske pesmi? In zakaj sta vaša eksponenta v socialdemokratskem konsumu Potočnik in pomočnik izzivajoč z navdušenjem prepévala nemške pesmi? Vlada je čisto opravičeno nastopila z vso strogostjo proti državorazdirajočim elementom v ostali Jugoslaviji. Vprašamo, ali more še nadalje na Koroškem v coni A trpeti protijugoslovansko rovanje ljudi a là Šalamon, ki skrivajo svojo protinarodno delo pod plašč jugoslovanske socialdemokratske stranke? Slovenci iz Pliberka in okolice, ki se trudimo z vsemi močmi, da rešimo slovenski Korotan nemškega robstva, zahtevamo od vlade z vso odločnostjo, da prepove g. Šalamonu in njegovim agentom vstop v cono A. Naj se ne dopušča, da breznačajni „nadnarodnjaki“ ne podirajo, kar mi s trudom zidamo.

v Guštanj. Dne 2. maja smo spremili na zadnji njegovi poti obče znanega posestnika pd. Spodnjega Tičlerja, Andreja Glavarja. Mrtvoud, na katerem je že dalj časa bolehal, ga je položil na smrtno postelj, s katere ni več vstal. In sedaj počiva pri sv. Antonu zraven svoje že nmrle žene in čaka vstajenja. — Andrej Glavar je bil dober mož, mirnega značaja, ki menda ni imel nobenega sovražnika, vnet kristjan, ki je redno zahajal v cerkev, skrbel za dom in imel veliko veselje s svojimi vnuki, katere je srčno ljubil in ki so tudi njega spoštovali in imeli radi. Preminul je v 67. letu svoje dobe. Slovenski moški zbor guštanjski mu je zapel dve ubrani žalostinki. Počivaj mirno do svidenja nad zvezdami!

v Guštanj. (Prvi maj.) Slovensko krščansko delavstvo v jeklarni na Ravnah je praznovalo letos prvič prvi maj, a čisto na svoj način! Poromalo je skupaj s prevajškimi kršč. delavskimi tovariši k Sv. Križu pri Sp. Dravogradu. Združenemu delavstvu se je pridružilo še obilno kmetškega ljudstva iz obeh župnij in se uvrstilo v dolge in tesne vrste delavske procesije! V zračni romarski cerkvi, ki hrani od septembra 1919 dragoceni in častitljivi kip Višarske Matere Božje, je imel č. g. žpk. Cukala iz Guštanja primeren cerkveni govor. Vsem nam je govoril iz srca, ko je razgalil skupno bol slovenskega katoliškega ljudstva nad skritim in očitim rovanjem raznih „prerokov“, ki obetajo ljudstvu raj na zemlji, kakor hitro zavre vero v Boga in vero v posmrtnost, v resnici pa to ljudstvo ogoljufajo za časno in večno srečo! Spretno je zavračal „novi“ evangelij, v nas pa je podžgal na novo zvestobo za krščansko blagovest, ki ima obljubo za ta in oni svet! Da, „Devica verna, prosi za nas!“ Pri sv. mašah in med procesijo je pomnoženi prevajški cerkveni zbor ubrano in neutrudljivo prepeval. Hvala mu! Tovariši delavci in kmetje, ali ste videli, koliko nas je — koga bi se bali? Pa bo nas še več, misel krščanske vzajemnosti prodira.

v Cirkovče pri Pliberku. G. Štefanu Uranšku se v Jugoslaviji prav dobro godi. In če smemo njegovim besedam verjeti, je prišel do boljšega spoznanja. Pri kmetih po Komelnu hvali celo Jugoslavijo. Ako je značaj, naj ostane zvest svojemu govorjenju! Kdaj bo srečala pamet „poglavarja“ Pavliča? Kmetje, ne hodite za njim, da ne bo treba pokore delati z njim.

v Dob pri Pliberku. Dne 2. maja smo pri tukajšnji podružni cerkvi obhajali god sv. Filipa in Jakoba in pri tej priliki je priredila naša „Dekliška zveza“ sestanek s petjem, deklamacijami in govori. Vršil se je po popoldanski božji službi na prostem za cerkvijo. Govoril je č. g. kaplan Brandstätter o važnosti in pomenu „Dekliške zveze“, o izobrazbi sploh, ki je danes tako potrebna vsakemu dekletu in vsaki ženi in o glasovanju. K temu je dodal še mil. g. prošt Gr. Einspieler nekaj besedi. Udeležba je bila nad vse pričakovanje obilna, še celo Pliberčani so nas posetili s svojim obiskom.

v Tinje. (Obletnica smrti jugoslovanskih junakov.) Na tinjskem pokopališču je skupen grob šestih slovenskih vojakov, ki so padli 29. aprila 1919 v boju za našo domovino. Priprost križ na grobu pravi, da počivajo v grobu poročnik Stanko Kislinger in pet pešcev celjskega pešpolka, prvega bataljona. Imena pešcev žal niso znana. V tukajšnji župnijski mrliški knjigi niso vpisani, ker duhovnika tedaj tukaj bilo ni. Kateri g. vojaški kurat jih je pokopal, ni znano. Dne 29. aprila smo se jih hvaležno spominjali v molitvah.

v Gorenče. (Kmetški shod.) V nedeljo, dne 25. aprila, se je vršil v Gorenčah shod malih posestnikov. Nabralo se je nepričakovano veliko ljudstva. Hoteli smo zvedeti, kako misli Jugoslavija izpeljati agrarno reformo, ker v novi državi

nočemo več biti berači, ki bi vsako leto dva-ali trikrat morali pri gozdarjih prositi za drva in stelja iz lesa, ki je nam po krivici bil vzet. Po pozdravu sklicatelja je nam odpiral oči g. nadučitelj Dobršek, Korošec, domačin, kako so v Celovcu zanemarjali slovenske kmete in celo denar, določen za povzdigo živinoreje pri Slovencih, porabljal v druge namene. Pod tako gospodo nočemo več biti. Razveselil nas je prihod gg. inženirja Božiča in Dolinarja, ki sta nam razložila postavbo o agrarni reformi in nam povedala, da sta samo za to tu, da vse pripravita, da se tako agrarna reforma more čim prej izpeljati. Domači g. župnik pa nam je povedal na podlagi uradne razsodbe od l. 1865., kako je prišlo, da cele Gorenče nimajo lesa, ko je vendar okoli in okoli sam les. Ja, ta krivica se mora sedaj popraviti! To pa sami vemo, da pravice nikoli ne dobimo nazaj, če bi prišli spet pod Nemce, kar pa se nam že davno ni treba več bati. G. nadučitelj Peter Močnik nam je prav jasno povedal, za kaj gre pri bližnjem glasovanju: ne za to, ali je eden Slovenec ali Nемеc, ampak za to, ali hoče gospodarsko obstati ali ne. Pristréna hvala vsem govornikom! Naše navdušenje in naše glasno pritrjevanje naj jim jamči, da se bomo postavili za Jugoslavijo, ki tako hoče skrbeti za male posestnike in sploh kmečke ljudi. — Sprejela se je soglasno sledeča resolucija: Na shodu dne 25. apr. 1920 polnoštevilno zbrani kmetje in posestniki koč se z žalostjo spominjajo krivic, ki jih jim je delila stara Avstrija in s hvaležnostjo pozdravljajo predhodne odredbe o agrarni reformi in njenih predpripravih in zahtevajo najodločneje, da se tudi na Slov. Koroškem takoj in končno veljavno izpelje agrarna reforma, ki mora odstraniti vse krivice in šikane, ki so jih morali pretrpeti pod staro Avstrijo pod raznimi grofi in baroni, in upošteva v največji meri ljudske želje in potreščine na našem Koroškem!

v **Mohliše.** Na Florjanovo smo tudi pri nas imeli lep shod. Lepo nam je razložil gosp. Hren gospodarski položaj Nemške Avstrije in naše države. Z vznesenimi in v srce segajočimi besedami pa je gospodična Pantarjeva vzpodbujala ženstvo za delo. Slišali smo marsikaj lepega in ni nam žal, da smo govornike poslušali. Bilo nas je zbranih okoli 500 do 600.

Boroveljski okraj.

b **Zakamen pri Celovcu.** Tudi pri nas smo zborovali na Florjanovo. 1000 ljudi je napeto poslušalo govornike: župnika dr. Arnejca in Arnuša ter g. Vahtarja. Tudi pri nas se dani! Zmaga je naša!

b **Hodiše.** Prvič smo letos praznovali god sv. Jurija v svobodni Jugoslaviji. Od vseh strani je prihrumelo ogromno ljudstva počastiti našega cerkvenega patrona in poslušat govornika iz Borovelj gg. Mahkoto in dr. Čemra. Prvi je podprl svoja gospodarska izvajanja s številkami in neizpodbitnimi dokazi; navduševalni govor dr. Čemrov pa je bil kakor ustvarjen za prvo, tako krasno jugoslovansko vigred. Polno navdušenja za našo sveto stvar je sklenilo zbrano občinstvo naslednji dve resoluciji: „Hodišani in Otočani, zbrani na ljudskem shodu dne 2. maja v Hodišah so enoglasno za svobodno združitev pod državo SHS. Zato slovesno obljubujejo: 1. da bodo na dan glasovanja kakor en mož oddali svoje glasove za svojo mater Jugoslavijo; 2. da hočejo s studom pobijati ostudne in nesramne laži, ki jih trosijo nemški agitatorji.“ — Obiskali so nas tudi nasprotniki od blizu in daleč. Videli smo nekaj zastopnikov nemškutarije z Žihpolj in Kotmarevesi. Pa niso dolgo strpeli pri nas; narodna slavnost jih je preveč bodla v oči, zato so jo popihali v Ribnico k Walcherju, kjer so si še pozno po noči hladili svoje razburjeno srce. Našteli smo jih blizu 40. Ali so to tisti letoviščarji, radi katerih je bil Walcherjev hotel zopet otvorjen od naše oblasti?

b **Struga pri Borovljah.** Orožnik F. je prišel po gđc. Antonijo Jesenko pd. Jozelnovo. Lansko leto v tem času so jo preganjali nemški orožniki in so gonili njo in njenega očeta folks-

verovci od doma in v Celovec z drugimi narodnimi mučenci vred. Letos pride jugoslovanski orožnik g. Fran Kocutar od Zidanega mostu ter jo pelje — pred poročni oltar v Kaplo. Bog daj novoporočencema obilo sreče!

Ste prehlajeni? Imate bolečine v prsih? V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? — Dober prijatelj v takih hudih dneh Vam je Fellerjev Elza-fluid! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 36 K. Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 6 K.

Slaba hrana Vam je pokvarila želodec? Fellerjeve prave Elza-kroglice ga spravijo v red! 6 škatljic 18 K. Omot in poštnina posebej, a najceneje! Evgen V. Feller, Stubica donja, Elza-trg št. 67, Hrvatska. B

Gospodarstvo.

Sklep zimskega tečaja na državni kmetijski šoli v Velikovcu. Dne 30. aprila t. l. se je sklenil prvi šestmesečni zimski tečaj s slovenskim učnim jezikom na tukajšnjih državnih kmetijski šoli, ki se je pričel meseca novembra p. l. Sprejetih je bilo 17 učencev, od katerih je prišlo 14 in od teh je dovršilo 12 s povoljnimi, eden z nepovoljnimi uspehom, eden pa je bil pred sklepom iz zavoda izključen. Po svojem rojstnem kraju jih je bilo 5 iz boroveljskega okraja, ostalih 9 iz Podjunske in Mežiške doline. Iz celega ozemlja tostran Drave ni bilo nobenega priglasenca. Šest gojencev je plačevalo celo določeno šolnino, t. j. 800 K za tečaj (poduk, stanovanje, hrana in druga obskrba), trije so uživali na pol prosta in 5 pa popolnoma prosta mesta. — Ta polletni zimski tečaj je tvoril nekako prehodno dobo do celoletnega tečaja, ki ga nameravajo odpreti prihodnje jesen. Zavod, ki je združen z internatom, ima prostora za 20 gojencev. Pogoji za sprejem se bodo še pravočasno razglasili. Želeti pa bi bilo, da se kmečki posestniki, ki imajo za kmetijsko šolo do-rasle sinove (dovršeno 16. leto), že sedaj za to odločijo ter tako svojim naslednikom pripomorejo ne samo do večje strokovne, ampak tudi do večje vsestranske izobrazbe. Čim več zavednih in naprednih kmetovalcev, tem prej bo dosežena naša gospodarska samostojnost in neodvisnost.

Raznoterosti.

Slovensko šolstvo v Trstu. V poslopju „Družbe sv. Cirila in Metoda“ pri sv. Jakobu v Trstu je laška oblast dovolila Slovencem otvoriti petrazredno deško in petrazredno dekliško šolo; ni pa dovolila otvoritve meščanske šole. Deška petrazrednica ima danes 678 učencev v 5 osnovnih in 7 vspelednih razredih, dekliška pa 695 učenek v 5 osnovnih in 7 vspelednih razredih, skupaj torej 1373 otrok. Na obeh šolah deluje danes 29 učiteljskih moči, za katerih plačo mora skrbeti slovenska požrtvovalnost. Ogromna žrtev to, tada potrebna! Kljub silnemu pritisku od strani italijanske oblasti je vendar ostal še dokaj močan slovenski živelj v Trstu. V sredini mesta, kjer je imela pred laško invazijo „Družba sv. Cirila in Metoda“ na Acquedotto osemrazredno dekliško in petrazredno deško šolo, je še toliko slovenskih otrok, da bi lahko, ako bi italijanska oblast dovolila, takoj otvorili zopet osemrazredno dekliško in vsaj petrazredno deško šolo.

Pariz—Dunaj. Pariz—Praga. Dosedaj je vozil ekspresni vlak Pariz—Linz—Dunaj—Varšava. Od 7. maja pa ne bo več vozil preko Dunaja, ampak Pariz—Straßburg—Karlsruhe—Nürnberg—Eger—Praga—Varšava. Dunaj ni več glavno mesto Avstro-Ogrske, ampak je glavno mesto avstrijske republike.

Ali bomo imeli toplo poletje? Vremenski proroki pravijo: Letošnja vigred je bila povprečno najtoplejša od l. 1822. 165 let že opazujejo vreme in vročino. A v teh 165 ih letih je bil mesec marec le štirikrat tako topel kakor letos. Ker je vsaki taki topli vigredi sledilo tudi zmiraj toplo poletje, lahko skoraj gotovo sklepamo, da bomo imeli tudi leta 1920, prav toplo poletje. Nevarno bo le, da suša ne bi preveč pritisnila. Če so vremenski preroki prav zadeli, bomo pa v avgustu in septembru videli.

Društvene vesti.

Prevalje. Katoliško delavsko društvo za Prevalje in okolice ponovi v nedeljo, dne 16. majnika, ob 8. uri (stari čas), v društveni dvorani pri Šteklju igro „Reveček Andrejček“. Vse, ki niso pri zadnji uprizoritvi dobili prostora in vse od blizu in daleč vati odbor.

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler**, prošt v Tinjah.
Odgovorni urednik: **Otmir Mihálek**.
Tisk tiskarne Družbe sv. Mohorja v Prevaljah.

V zalogi

Družbe sv. Mohorja na Prevaljah

je izšla knjiga:

Sket-Podboj:

Slov. Sprach- und Übungsbuch

8. Auflage.

Cena vez. 40 K.

Ovčjo volno

v večjih množinah kupuje družba

„IMPEX“

v Ljubljani, Krekov trg 10.

Pisanim ponudbam s ceno je priložiti mali vzorec.

Hočete obdržati svojo lepoto? Hočete imeti kakor baržun mehko kožo? Hočete solnčnih peg, mozoljev in ogrcev?

Uporabljajte Fellerjevo pravo „Elza“ obrsno, kožo obvarujočo pomado. Občudovali in zavidali Vas bodo! 1 lonček 9 K. St. III. močnejše vrste 12 K. K temu Fellerjevo najfinjšje lilijnomlečno milo 16 K.

Hočete imeti lepe, zdrave lase?

Fellerjeva prava „Elza“-Tannochina pomada za rast las doseže bujne lase! Zapreči prhaj in prerano osi-venje. Zabrani plešo! 1 lonček 9 K.

St. III. 12 K. K temu močno terovo milo za umivanje glave 8 K. Šampon 1 K. Mazilo za brke 2 K 50 vin. in 3 K.

Mučijo Vas kurja ocesa?

Fellerjev pravi turistovski obliž učinkuje brez bolečin hitro in zanesljivo! Nobenih kurjih ocesov več! Nobenih žuljev! Nobene trde kože! Mala škatljica 4 K, velika škatljica 6 K.

Želite še kaj?

Fellerjeve „Elza“-umivalne pastilje (Kolonjska voda) 1 škatljica 7 K.

Fellerjev usipalni prašek proti potenju 1 škatljica 6 K.

Fellerjev mentolni črtnik zoper glavno- in zobobol 1 škatljica 4 K.

Fellerjev Elza-fluid 6 dvojnatih ali 2 veliki steklenici specialni 36 K.

Najboljši parfum z najfinjšim duhom od 8 K naprej. Najfinjši Hega-puder drja. Kluger, bel, roza in rumen, 1 velika škatljica 12 K.

Močna francovka v steklenicah po 8 K in 22 K. Ovoj in poštnina posebej, a najceneje. — **Evgen V. Feller**, lekarnar, **Stubica donja, Elzatrg št. 67**, Hrvatska.

Mariborska eskomptna banka

Glavni trg št. 37 podružnica Velikovec glavni trg št. 37

Telefon št. 7 (interurban). — Račun pošt. ček. urada SHS v Ljubljani št. 11.695.

Centrala Maribor.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju; dovoljuje vsakovrstne kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Podružnica izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Daje pojasnila vsak čas brezplačno. Blagajna je odprta od 1/2 9. do 12. ure in od 15. do 16. ure (3. do 4. ure popoldne).

Podružnica Murska Sobota.

Izvršuje nakazila v tu- in inozemstvo. Kupuje in prodaja devize, valute in vrednostne papirje ter eskomptira trgovske menice; akreditivi na vsa tu- in inozemska mesta.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Borovljah.

Delniška glavica in rezervni zaklad:
okroglo K 50,000.000.

Dovoljuje vsakovrstne kredite po
najugodnejših pogojih.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice:

Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst in
Maribor.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.
Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.
Daje pojasnila vsak čas
brezplačno.

Darovi.

Za koroške dijake v Kranju so darovali: Mohorjani pri Sv. Petru v Medvedovem selu K 46—; Blaško lovsko društvo K 250—; Neimenovan K 100—; Učiteljski zbor na Prevaljah K 69.20; provizor Muri K 50—; župnik Ogris K 50—; posestnik Zverc, Ravne, K 10—; Hranilnica in posojilnica v Sinčivasi K 400—; župnik Vauti K 60—; po knezoškofjskem generalnem vikariatu K 609—. Vsem darovalcem prisrčna hvala!

Hočete dobro in poceni
kupiti?

**Najzanesljivejša ura
je Suttner-jeva ura!**

Nikelnasta, jeklena, srebrna ali zlata ura, vsaka Vas bo zadovoljila! Tudi verižice, prstane in uhane, vsakovrstne darove in potrebščine, kakor: škarje, nože, priprave za britje, šibčnjake, diamante za rezanje stekla, doze za smodke in cigarete, zaplestnice itd.

Vse dobro in poceni najdete v ceniku firme

H. Suttner, Ljubljana št. 977.

Miši — podgane — stenice — ščurki

in vsa golazen mera poginiti, ako porabljate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim 10 K, za podgane in miši 10 K, za ščurke 10 K, posebno močna vrsta 20 K, posebno močna tinktura za stenice 10 K, uničevalec moljev 10 K, prašek proti mrčesu 6 in 12 K, mazilo proti ušem pri ljudeh 5 in 10 K, mazilo za uši pri živini 6 in 10 K, prašek za uši v obleki in perilu 6 in 10 K, tinktura proti mrčesu na sadju in na zelenjadi (unič. rastl.) 10 K, prašek proti mravljam 10 K, mazilo proti garjam 10 K. Pošilja po povzetju: Zavod za eksport: **M. Jünker**, Petrinjska ul. 3, Zagreb 27.

Pozor! Kmetje! Pozor!

Najvišjo ceno za

ovčjo volno

oprano in neoprano, plača edino-le

J. Oswald, Velikovec, kavarna Sparl.

Za ovčjo volno zamenjam fin barhent; dam za 1 kg volne 2 m. Volno je treba prinesiti s seboj in sem doma ob sredah, sobotah in nedeljah. **J. Oswald, Velikovec, kavarna Sparl.**

Kupi „Drava“ Maribor.

Rezan les (smrekov, jelkov, borov, mecesnov, bukov),
tesan les (smrekov, jelkov, borov),
okrogel les (smreka, jelka, bor, mecesen),
bukov les (hlode od 25 cm debelosti naprej),
drva (trda in mehka),
stoječi les v gozdu,
smrekovo skorjo

kupi vsako množino

„DRAVA“

lesna trgovska in industrijska družba

Z O. Z.

v Mariboru.

Kupi „Drava“ Maribor.

Gospodarska banka v Ljubljani.

Poziv k subskripciji delnic.

Ministrstvo trgovine in industrije je z odlokom z dne 4. marca 1920, VI. št. 299, dovolilo podpisanim ustanovitev delniške družbe „Gospodarska banka v Ljubljani“.

V smislu §§ 7 in 8 pravil znaša delniška glavica 4,000.000 K in je razdeljena na 10.000 v gotovini polno vplačanih delnic po 400 K, ki se glase na prinositelja. Ta delniška glavica se sme na predlog upravnega sveta po sklepu občnega zbora zvišati do 8,000.000 K z izdajo nadaljnih delnic po 400 K, ki se morajo v gotovini polno vplačati.

Osnovno glavico 4 milijonov kron oddamo v javno subskripcijo, in sicer

10.000 delnic po K 400— nominale.

Nominalna cena se mora pri subskripciji takoj v gotovini polno vplačati, odbivši 4% kot obresti od dneva vplačila do 30. junija 1920. Vrh tega je vplačati za stroške izdaje delnic po K 20— za vsako delnico.

Subskripcija se vrši **od 10. maja do 31. maja 1920.**

Prijave sprejema: **Zadružna zveza v Ljubljani.**

Delnice so deležne čistega dobička od 1. julija 1920 ter so opremljene s kuponom za pol leta, od 1. julija do 31. decembra 1920.

Vsakemu subskribentu bo izdala Zadružna zveza potrdilo o številu subskribiranih delnic in o celokupnem vplačanem znesku.

Subskribentom se bo o dodelitvi delnic poročalo.

Po dodelitvi delnic se izroče subskribentom proti vrnitvi potrdil o subskribiranih delnicah začasna potrdila o številu vplačanih in dodeljenih delnic. Subskribentom, katerim se sploh niso mogle dodeliti delnice ali pa ne v znesku pri subskripciji vplačane svote, se vrne obenem odgovarjajoči znesek, oziroma prebitok.

Delnice se izroče pozneje proti izročitvi začasnih potrdil o dodeljenih delnicah.

V smislu § 16 pravil daje na občnem zboru vsakih pet delnic po en glas.

V Ljubljani, 3. maja 1920.

Josip Burgar, posestnik, Hraše pri Smedniku; **Franc Cerar**, tovarnar, Stob pri Domžalah; **Karol Čeč**, ravnatelj Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani; **Ivan Finžgar**, posestnik, Breznica; **Vladimir Kobi**, veleposestnik, Breg pri Borovnici; **Jernej Kopač**, tovarnar, Sp. Šiška; **Fr. M. Krambergar**, tovarnar, Domžale;

Evg. Legat, ravnatelj Zadružne zveze v Ljubljani; **Dr. Ivan Mazek**, odvetnik, Litija.